

SODBA SODIŠ?A (drugi senat)

z dne 9. septembra 2015*(1)

„Predhodno odlo?anje – Delavci migranti – Socialna varnost – Zakonodaja, ki se uporablja – ?olnarji na Renu – Obrazec E 101 – Dokazna vrednost – Predložitev Sodiš?u – Obveznost predložitve“

V združenih zadevah C?72/14 in C?197/14,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odlo?be na podlagi ?lena 267 TFUE, ki sta ju vložili pritožbeno sodiš?e v 's?Hertogenboschu, (Gerechtshof te 's?Hertogenbosch, Nizozemska) in nizozemsko vrhovno sodiš?e (Hoge Raad der Nederlanden) z odlo?bama z dne 7. februarja in 28. marca 2014, ki sta prispeli na Sodiš?e 10. februarja in 18. aprila 2014, v postopkih

X

proti

Inspecteur van Rijksbelastingdienst (C?72/14),

in

T. A. van Dijk

proti

Staatssecretaris van Financiën (C?197/14),

SODIŠ?E (drugi senat),

v sestavi R. Silva de Lapuerta (poro?evalka), predsednica senata, J.?C. Bonichot, A. Arabadžiev, J. L. da Cruz Vilaça in K. Likurgos, sodniki,

generalni pravobranilec: N. Wahl,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališ?, ki so jih predložili:

- za X in T. A. van Dijk M. J. van Dam, odvetnik,
- za nizozemsko vlado M. Bulterman, M. de Ree, H. Stergiou in J. Langer, agentke,
- za ?eško vlado M. Smolek, agent,
- za nemško vlado T. Henze in J. Möller, agenta,
- za grško vlado E.?M. Mamouna, M. Tassopoulou in A. Samoni?Rantou, agentke,

– za Evropsko komisijo D. Martin in W. Roels, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 13. maja 2015

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago člena 7(2)(a) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, členov od 10c do 11a, 12a in 12b Uredbe Sveta (EGS) št. 574/72 z dne 21. marca 1972 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe (EGS) št. 1408/71, kakor so bili spremenjeni in posodobljeni z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 3), kakor so bili spremenjeni z Uredbo (ES) Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 647/2005 z dne 13. aprila 2005 (UL L 117, str. 1, v nadaljevanju: Uredba št. 1408/71 in Uredba št. 574/72) in člena 267, tretji odstavek, PDEU.

2 Ta predloga sta bila predložena v okviru dveh sporov, prvega med X in Inspecteur van Rijksbelastingdienst (inšpektor nacionalne davčne uprave) ter drugega med T.A. van Dijkom in Staatssecretaris van Financiën (državni sekretar za finance), zaradi odločbe o odmeri davka, ki sta se nanašali nanju.

Pravni okvir

Mednarodno pravo

3 Sporazum o socialni varnosti za čolnarje na Renu, ki ga je sprejela Medvladna konferenca za spremembo sporazuma z dne 13. februarja 1961 o socialni varnosti za čolnarje na Renu in je bil podpisan v Ženevi 30. novembra 1979 (v nadaljevanju: Sporazum o čolnarjih na Renu), v členu 2(1) določa:

„Brez odstopanja od določb členov 9(2) in 54 se ta sporazum uporablja na ozemlju držav pogodbenic za vse osebe, za katere kot čolnarje na Renu velja ali je veljala zakonodaja ene ali več držav pogodbenic, ter za njihove družinske člane ali preživele osebe.“

Pravo Unije

Uredba št. 1408/71

4 Člen 6 Uredbe št. 1408/71 določa, da ta uredba na celoma nadomešča vse konvencije o socialni varnosti, ki zavezujejo bodisi samo države članice bodisi vsaj dve državi članici in eno ali več drugih držav.

5 Člen 7(2)(a) Uredbe št. 1408/71, naslovljen „Mednarodne določbe, na katere uredba ne vpliva“, določa, da se ne glede na člen 6 te uredbe še naprej uporabljajo določbe Sporazuma o čolnarjih na Renu.

6 Naslov II Uredbe št. 1408/71, ki obsega člene od 13 do 17a, vsebuje pravila za določitev zakonodaje, ki se uporablja na področju socialne varnosti.

Uredba št. 574/72

7 Naslov III Uredbe št. 574/72, naslovljen „Izvajanje določb Uredbe za določitev zakonodaje,

ki se uporablja“, določa način uporabe členov od 13 do 17 Uredbe št. 1408/71.

8 Členi od 10c do 11a, 12a in 12b Uredbe št. 574/72 zlasti določajo, da nosilec, ki ga imenuje pristojni organ države članice, katere zakonodaja ostane v uporabi na podlagi členov 13(2)(d), 14(1)(a) ter (2)(a) in (b), 14a(1)(a), (2) in (4), 14b(1), (2) in (4), 14c, točka (a), 14e in 17 Uredbe št. 1408/07, izda potrdilo, imenovano „obrazec E 101“, s katerim se potrjuje, da za zadevnega delavca velja zakonodaja navedene države članice.

Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-2/14

9 X je državljan Nizozemske, ki je imel leta 2006 stalno prebivališče na Nizozemskem, delal pa je kot krmar na motorni ladji, ki je bila registrirana na Nizozemskem.

10 Leta 2006 navedena ladja iz poslovnih namenov ni plula le po Renu, pač pa večinoma tudi po drugih celinskih plovnih poteh.

11 Poleg tega je bil X leta 2006 na plačilnem seznamu podjetja s sedežem v Luksemburgu.

12 Ministrstvo za promet in plovne poti (Ministerie van Verkeer en Waterstaat) je 25. novembra 2004 lastniku ladje, podjetju s sedežem v Rotterdamu (Nizozemska), izdalo za ladjo potrdilo o tem, da je ladja pooblašena za plovbo po Renu (Rijnvaartverklaring) v smislu členov 1(h) in 5(1) zakona o prometu po celinskih plovnih poteh (Wet vervoer binnenvaart).

13 X je pri pristojnem nosilcu Velikega vojvodstva Luksemburg zahteval vključitev v luksemburški sistem socialne varnosti, čemur je ta organ ugodil. Union des caisses de maladie (zveza skladov za zdravstveno zavarovanje) v Luksemburgu je 1. marca 2006 X izdala obrazec E 101 na podlagi njegovih dejavnosti.

14 X je vložil napoved za odmero davka od dohodkov in prispevkov za socialno varnost za leto 2006 na podlagi obdavčljivega dogodka v znesku 31.647 EUR iz naslova poklicne dejavnosti. V napovedi je X zaprosil za oprostitev plačila prispevkov za socialno varnost in za priznanje odbitka zaradi preprečevanja dvojne obdavčitve. Inšpektor nacionalne davčne uprave pri določitvi odmere ni odobril ne oprostite ne odbitka, za katera je bilo zaprošeno. Poleg tega je popravil izračun obdavčitve.

15 Tako je bila X za leto 2006 izdana odločba o odmeri davka od dohodkov in prispevkov, ki jih je treba nakazati za socialno varnost na podlagi obdavčljivega dohodka iz zaposlitve v znesku 28.914 EUR.

16 Zadevna stranka je vložila ugovor predvsem zoper odločbo o zavrnitvi priznanja oprostite plačila prispevkov za socialno varnost za zadevno leto. Inšpektor nacionalne davčne uprave je ta ugovor zavrnil kot neutemeljen.

17 X je vložil tožbo zoper odločbo o zavrnitvi ugovora pri sodišču v Bredi (Rechtbank Breda), ki je tožbo zavrnilo kot neutemeljeno. X je nato zoper sodbo sodišča v Bredi vložil pritožbo pri pritožbenem sodišču v's-Hertogenboschu.

18 Po mnenju pritožbenega sodišča v s²Hertogenboschu je sodišče v Bred² pravilno razsodilo, da je treba X šteti za o²lnarja na Renu v smislu Sporazuma o o²lnarjih na Renu in da se zato zanj uporabljajo kolizijska pravila iz tega sporazuma. Zato se pritožbeno sodišče v s²Hertogenboschu sprašuje, kakšen obseg lahko ima obrazec 101, ki ga je 1. marca 2006 izdal luksemburški organ, pristojen za izdajo takih obrazcev.

19 V teh okoliš²inah je pritožbeno sodišče v s²Hertogenboschu prekinilo odlo²anje in Sodiš²u v predhodno odlo²anje predložilo ti vpraš²anji:

„1. V sodbi FTS (C²202/97, EU:C:2000:75) je Sodiš²e razsodilo, da obrazec E 101, ki ga izda pristojni nosilec države o²lanice, socialne zavarovalne ustanove drugih držav o²lanic zavezuje, tudi če je ta obrazec vsebinsko napa²en. Ali velja ta odlo²itev tudi za primer, kot je obravnavani, v katerem se kolizijska pravila uredbe ne uporabljajo?

2. Ali je za odgovor na to vpraš²anje pomembno, da pristojni nosilec ni nameraval izdati obrazca E 101, vendar je iz administrativnih razlogov zavestno in namerno uporabil dokumente, ki so po obliki in vsebini dajali videz obrazca E 101, zadevna stranka pa je mislila, kar je bilo razumljivo, da je prejela tak obrazec?“

Zadeva C²197/14

20 V obdobju med 1. januarjem 2007 in 30. junijem 2007 je bil T.A. van Dijk, ki je imel takrat stalno prebivališ²e na Nizozemskem, zaposlen pri družbi Christa Intershipping Sàrl s sedežem v Luksemburgu. V tem obdobju je T.A. van Dijk zlasti delal kot kapitan na ladji za notranjo plovbo na ozemlju ve² držav o²lanic, predvsem na Renu, njegovih pritokih in njegovih povezavah z morjem.

21 Luksemburški organi so T.A. van Dijku izdali obrazec E 101, iz katerega je razvidno, da se zanj na podlagi Uredbe št. 1408/71 od 1. septembra 2004 uporablja luksemburška zakonodaja o socialni varnosti.

22 T.A. van Dijk²u sta bili vro²eni odlo²ba o odmeri davka od dohodkov za leto 2007 v zvezi s prispevki za socialno varnost ter odlo²ba o odmeri prispevkov za zdravstveno zavarovanje za isto leto, izra²unanih na podlagi njegovih prihodkov. Po ugovoru T.A. van Dijka so nizozemski dav²ni organi potrdili ti odlo²bi.

23 Zoper ti odlo²bi o zavrnitvi ugovora je T.A. van Dijk vložil tožbo pri sodiš²u v Haagu (Rechtbank te's²Gravenhage), ko pa je to sodiš²e potrdilo zadevni odlo²bi o odmeri, je vložil pritožbo zoper to sodbo pri pritožbenem sodiš²u v Haagu (Gerechtshof te's²Gravenhage).

24 Pritožbeno sodiš²e v Haagu je potrdilo sodbo sodiš²a v Haagu. Pritožbeno sodiš²e v Haagu je zlasti razsodilo, da je treba zadevno osebo šteti za o²lnarja na Renu v smislu Sporazuma o o²lnarjih na Renu in da se na podlagi o²lena 11(2) navedenega sporazuma zanj uporablja nizozemski sistem socialne varnosti. Poleg tega je pritožbeno sodiš²e v Haagu razsodilo, da zadevnemu obrazcu E 101 ni mogo²e pripisati nikakršne pravne veljave, ker je bil izdan na podlagi Uredbe št. 1408/71, ki se za T.A. van Dijka na podlagi o²lena 7(2)(a) navedene uredbe ni uporabljala.

25 T.A. van Dijk je zoper sodbo pritožbenega sodiš²a v Haagu vložil kasacijsko pritožbo pri nizozemskem vrhovnem sodiš²u.

26 Iz predložitvene odlo²be je razvidno, da se je nizozemsko vrhovno sodiš²e že imelo priložnost izre²ti o obsegu obrazca E 101 v podobni zadevi, kot je ta v postopku v glavni stvari.

27 Nizozemsko vrhovno sodišče je namreč v sodbi z dne 11. oktobra 2013 (št. 12/04012, ECLI:NL:HR:2013:CA0827) razsodilo, da izdaji obrazca E 101 ni mogoče priznati pomena in da načelo lojalnega sodelovanja ni bilo kršeno, ker bi bilo treba zadevno osebo šteti za poštarja na Renu v smislu člena 1(m) Sporazuma o poštarjih na Renu, za katerega zato velja ta sporazum, ne pa Uredba št. 1408/71.

28 Nizozemsko vrhovno sodišče je izdalo to sodbo, ne da bi Sodišče v predhodno odločanje predložilo vprašanja, ker je menilo, da o tem ni razumnega dvoma.

29 Vendar pa je pritožbeno sodišče v s Hertogenboschu z odločbo z dne 7. februarja 2014 (št. 13/00040, ECLI:NL:GHSHE:2014:248, V-N 2014/12.15) Sodišče v predhodno odločanje predložilo dve vprašanji, ki sta predmet zadeve C-72/14.

30 Zato se nizozemsko vrhovno sodišče – ker bi lahko bil odgovor na ti vprašanji upošteven za rešitev spora, o katerem mora odločiti – sprašuje, ali lahko ta spor reši v skladu s svojo sodbo z dne 11. oktobra 2013, ne da bi Sodišče predložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe in ne da bi poakalo na njegov odgovor na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je postavilo pritožbeno sodišče v s Hertogenboschu.

31 Nizozemsko vrhovno sodišče se zlasti sprašuje, ali je – ker meni, da je tako očitno, kako je treba uporabiti pravo Evropske unije pri sporu, o katerem mora odločiti, da ne more biti nobenega razumnega dvoma o tem, kako je treba odgovoriti na to vprašanje – mogoče šteti, da so izpolnjeni pogoji iz točke 16 sodbe Cilfit in drugi (283/81, EU:C:1982:335).

32 V teh okoliščinah je nizozemsko vrhovno sodišče prekinilo odločanje in Sodišče v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali mora nizozemsko vrhovno sodišče kot najvišje nacionalno sodišče zaradi vprašanja, ki ga je v predhodno odločanje predložilo nižjestopenjsko nacionalno sodišče, Sodišče predložiti vprašanje za predhodno odločanje ali pa poakati na odgovor na vprašanje, ki ga je postavilo nižjestopenjsko nacionalno sodišče, tudi če meni, da je tako očitno, kako je treba uporabiti pravo Evropske unije pri sporu, o katerem mora odločiti, da ne more biti nobenega razumnega dvoma o tem, kako je treba odgovoriti na to vprašanje?

2. Če je treba na prvo vprašanje odgovoriti pritrdilno, ali so nizozemski organi na področju socialne varnosti potem vezani na obrazec E 101, ki ga je izdal pristojni organ druge države članice, tudi če gre za poštarja na Renu, tako da se pravila o zakonodaji, ki se uporablja, iz Uredbe št. 1408/71, na katero se potrdilo nanaša, na podlagi člena 7(2)(a) te uredbe ne uporabijo?“

33 S sklepom predsednika Sodišča z dne 24. februarja 2015 sta bili zadevi C-72/14 in C-197/14 združeni za ustni postopek in izdajo sodbe.

Vprašanja za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

34 Iz predložitvenih odločb je razvidno, da sta tožeči stranki v postopkih v glavni stvari poštarja na Renu, ki jima je nosilec, ki je v Luksemburgu pristojen za izdajo takih obrazcev, izdal obrazec E 101.

35 Iz predložitvene odločbe v zadevi C-72/14 je prav tako razvidno, da je navedeni nosilec štel, da se ob uporabi kolizijskih pravil iz Sporazuma o poštarjih na Renu za tožečo stranko v

postopku v glavni stvari uporablja luksemburška zakonodaja in da je navedeni nosilec – ker v okviru navedenega sporazuma ni obrazca, ki bi ustrezal obrazcu E 101 – za potrditev, da je bila tožeča stranka v postopku v glavni stvari vključena v luksemburški sistem socialne varnosti, uporabil obrazec E 101.

36 Na vprašanja, ki sta jih postavili predložitveni sodišči, je treba odgovoriti ob upoštevanju teh predpostavk, saj ta sodba ne vključuje nikakršne presoje glede opredelitve tožečih strank v postopkih v glavnih stvari kot Polnarjev na Renu ali glede nacionalne zakonodaje, ki se zanju uporablja.

Vprašanja v zadevi C-72/14 in drugo vprašanje v zadevi C-197/14

37 Predložitveni sodišči z vprašanjema v zadevi C-72/14 in z drugim vprašanjem v zadevi C-197/14, ki jih je treba preučiti skupaj, v bistvu sprašujeta, ali je treba člen 7(2)(a) Uredbe št. 1408/71 ter člene od 10c do 11a, 12a in 12b Uredbe št. 574/72 razlagati tako, da obrazec, ki ga izda pristojni nosilec države članice v obliki obrazca E 101 za potrditev, da za delavca velja zakonodaja o socialni varnosti te države članice, pri čemer pa ta delavec spada v okvir Sporazuma o Polnarjih na Renu, zavezuje nosilce drugih držav članic, in ali je v tem pogledu upošteveno dejstvo, da nosilec izdajatelj ni imel namena izdati pravega obrazca E 101, ampak je iz administrativnih razlogov uporabil standardni obrazec za to potrdilo.

38 Prvič, spomniti je treba, da je obrazec E 101 enak standardnemu obrazcu, ki ga v skladu z naslovom III Uredbe št. 574/72 izda nosilec, ki ga določi pristojni organ države članice, katere zakonodaja o socialni varnosti se uporablja, za potrditev, da za delavce migrante, ki so v položaju, predvidenem v nekaterih določbah naslova II Uredbe št. 1408/71, velja zakonodaja navedene države članice, kot je razvidno iz točk 7 in 8 te sodbe.

39 Zato je očitno, da je uporaba obrazca E 101 upoštevana samo v primeru uporabe pravil za določitev zakonodaje o socialni varnosti, določenih v naslovu II Uredbe št. 1408/71, za zadevne delavce, kar je potrjeno z navedbami v standardnem obrazcu, saj se te navedbe nanašajo zgolj na položaje, ki zadevajo delavce s področja uporabe navedenega naslova II.

40 Poleg tega je Sodišče razsodilo, da je tak obrazec, ker pomeni domnevo o pravilnosti vključitve napotениh delavcev v sistem socialnega varstva države članice, v kateri ima sedež podjetje, ki je te delavce napotilo, za pristojnega nosilca države članice, v katero so ti delavci napoteni, zavezuje (sodba Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, točka 24).

41 Sodišče je tudi pojasnilo, da obrazec E 101, dokler ga organi države članice, ki so ga izdali, ne odvzamejo ali razglasijo za neveljaven, zavezuje pristojnega nosilca in sodišča države članice, v katero so delavci napoteni (sodba Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, točka 33).

42 Ker obrazec E 101 zavezuje tega pristojnega nosilca, poleg tega ni ne more upravičiti tega, da oseba, ki delavca zaposluje, tega obrazca ne bo sprejela. Če ta oseba dvomi o veljavnosti obrazca, pa se mora o tem obvestiti zadevnega nosilca (sodba Banks in drugi, C-178/97, EU:C:2000:169, točka 47).

43 Vendar je treba poudariti, da se sodna praksa, navedena v točkah od 40 do 42 te sodbe, nanaša na položaje, v katerih so bili obrazci E 101 izdani delavcem, ki so spadali pod naslov II Uredbe št. 1408/71.

44 V obravnavni zadevi pa sta bila obrazca E 101 izdana Polnarjema na Renu, kot je navedeno v točki 34 te sodbe.

45 V zvezi s tem je treba spomniti, da člen 7(2)(a) Uredbe št. 1408/71 določa, da se ne glede na določbe člena 6 te uredbe, na podlagi katerih ta na celoma nadomešča vse konvencije o socialni varnosti, ki zavezujejo bodisi samo države članice bodisi vsaj dve državi članici in eno ali več drugih držav, še vedno uporabljajo določbe Sporazuma o olnarjih na Renu o njihovi socialni varnosti.

46 Iz tega izhaja, da olnarji na Renu ne spadajo na področje uporabe Uredbe št. 1408/71, ampak na področje uporabe Sporazuma o olnarjih na Renu, tako da se zakonodaja o socialni varnosti, ki se zanje uporablja, ne določa v skladu z naslovom II navedene uredbe, ampak v skladu z navedenim sporazumom.

47 V teh okoliščinah se obrazec, kot sta obrazca iz postopkov v glavni stvari, ki ga izda nosilec države članice za potrditev, da se za delavca, ki je olnar na Renu, uporablja zakonodaja te države članice, ne sme šteti za obrazec E 101, tudi če to izhaja iz njegove oblike in ne glede na to, ali ga je izdal nosilec, ki ga za izdajo takega obrazca doloži pristojni organ države članice v smislu Uredbe št. 1408/71.

48 Zato tak obrazec ne more imeti učinkov, ki so značilni za obrazec E 101, med katerimi je zavezujoči ukinek za nosilce v državah članicah, ki niso v tej, iz katere je nosilec, ki je tak obrazec izdal.

49 V teh okoliščinah to, da nosilec izdajatelj ni imel namena izdati obrazec E 101, ampak je iz administrativnih razlogov uporabil standardni obrazec, v obravnavani zadevi ni upoštevno za odgovor na postavljena vprašanja.

50 Vsekakor je treba dodati, da zato dejstvo, da obrazec, ki se nanaša na olnarja na Renu in ki je bil izdan v obliki obrazca E 101, kot sta obrazca v postopkih v glavni stvari, ne povzroči učinkov, ki izhajajo iz obrazca E 101, ne pomeni, da navedeni obrazec nima nikakršnega pravnega učinka.

51 Glede na navedeno je treba na vprašanji v zadevi C-72/14 in drugo vprašanje v zadevi C-197/14 odgovoriti, da je treba člen 7(2)(a) Uredbe št. 1408/71 ter člene od 10c do 11a, 12a in 12b Uredbe št. 574/72 razlagati tako, da obrazec, ki ga izda pristojni nosilec države članice v obliki obrazca E 101 za potrditev, da za delavca velja zakonodaja o socialni varnosti te države članice, pri čemer pa ta delavec spada v okvir Sporazuma o olnarjih na Renu, ne zavezuje nosilcev drugih držav članic. Glede tega ni upoštevno dejstvo, da nosilec izdajatelj ni imel namena izdati pravi obrazec E 101, ampak je iz administrativnih razlogov uporabil standardni obrazec za to potrdilo.

Prvo vprašanje v zadevi C-197/14

52 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v zadevi C-197/14 v bistvu sprašuje, ali je treba člen 267, tretji odstavek, PDEU razlagati tako, da mora nacionalno sodišče, kot je predložitveno sodišče, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, Sodišču predložiti vprašanje za predhodno odločanje, če je nižjestopenjsko nacionalno sodišče v zadevi, ki je podobna tej, ki jo obravnava, in se nanaša na popolnoma enako problematiko, Sodišču postavilo vprašanje za predhodno odločanje, ali pa mora poakati na odgovor na to vprašanje.

53 Na podlagi člena 267 PDEU je Sodišče pristojno za predhodno odločanje o vprašanih glede razlage Pogodb in aktov institucij, organov, uradov in agencij Unije ter glede veljavnosti teh aktov. Ta člen v drugem odstavku določa, da nacionalno sodišče lahko predloži tako vprašanje v odločanje Sodišču, če meni, da je treba glede vprašanja sprejeti odločitev, ki mu bo omogočala

izreči sodbo, in v tretjem odstavku, da je to dolžno storiti, če zoper njegove odločitve po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva (sodba Melki in Abdeli, C-188/10 in C-189/10, EU:C:2010:363, točka 40).

54 Zlasti je treba spomniti, da obveznost nacionalnih sodišč, zoper odločitve katerih po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, Sodišču predložiti vprašanje, ki jo določa člen 267, tretji odstavek, PDEU, sodi v okvir sodelovanja – ki je bilo uvedeno zaradi zagotovitve pravilne uporabe in enotne razlage prava Unije v vseh državah članicah – med nacionalnimi sodišči kot sodišči, ki so zadolžena za uporabo prava Unije, in Sodiščem (sodba Cilfit in drugi, 283/81, EU:C:1982:335, točka 7).

55 Sodišče je pojasnilo, da mora sodišče, zoper odločitve katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, kadar se pred njim postavi vprašanje iz prava Unije, izpolniti obveznost predložitve, razen če ugotovi, da postavljeno vprašanje ni ustrezno, da je zadevno določbo prava Unije Sodišče že razložilo ali da je pravilna uporaba prava Unije tako očitna, da ne omogoča nobenega razumnega dvoma. Sodišče je dodalo, da je treba, ali gre za tak primer, presoditi ob upoštevanju značilnosti, ki so lastne pravu Unije, posebnih težav pri njegovi razlagi in tveganjih razhajanj v sodni praksi v Uniji (sodba Cilfit in drugi, 283/81, EU:C:1982:335, točka 21).

56 V obravnavani zadevi, v kateri je nacionalno sodišče, ki je nižje stopnje od predložitvenega sodišča, Sodišču postavilo vprašanje glede prava Unije, ki je podobno tistemu, ki se je postavilo pred predložitvenim sodiščem in se nanaša na popolnoma enako problematiko, se postavlja vprašanje, ali taka okoliščina preprečuje izpolnitev meril iz sodbe Cilfit in drugi (283/81, EU:C:1982:335) za ugotovitev obstoja *acte clair*, zlasti še merila, v skladu s katerim je pravilna uporaba prava Unije tako očitna, da ne omogoča nobenega razumnega dvoma.

57 V zvezi s tem je treba opozoriti, da lahko le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, glede na posebnosti zadeve presodi potrebo po izdaji predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, in ustreznost vprašanj, ki jih predloži Sodišču (sodba Eon Aset Menidjunt, C-118/11, EU:C:2012:97, točka 76).

58 Poleg tega je treba poudariti, da je s sodno prakso, ki izvira iz sodbe Cilfit in drugi (283/81, EU:C:1982:335), zgolj nacionalnemu sodišču prepuščena skrb za presojo, ali se pravilna uporaba prava Unije kaže tako očitno, da ni nobenega razumnega dvoma, in da posledično odloči, da Sodišču ne bo predložilo vprašanja o razlagi prava Unije, ki je postavljeno pred njim (sodba Intermodal Transports, C-495/03, EU:C:2005:552, točka 37 in navedena sodna praksa), in ga bo rešilo v okviru lastne odgovornosti (sodba Cilfit in drugi, 283/81, EU:C:1982:335, točka 16).

59 Iz tega izhaja, da smejo le nacionalna sodišča, zoper odločitve katerih po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, v okviru lastne odgovornosti in neodvisno presoditi, ali gre za *acte clair*.

60 Tako – čeprav mora vrhovno sodišče države članice v položaju, kot je ta v postopku v glavni stvari, pri svojem preizkusu sicer upoštevati okoliščino, da je nižjestopenjsko sodišče postavilo vprašanje za predhodno odločanje, o katerem Sodišče še ni odločilo – ta okoliščina vendarle ne more preprečiti nacionalnemu vrhovnemu sodišču, da na podlagi preizkusa, ki ustreza zahtevam iz sodbe Cilfit in drugi (283/81, EU:C:1982:335), ugotovi, da gre za *acte clair*.

61 Nazadnje – ker okoliščina, da je nižjestopenjsko sodišče Sodišču postavilo vprašanje za predhodno odločanje o enaki problematiki, kot je ta, ki se postavlja v sporu, o katerem odloča nacionalno sodišče zadnje stopnje, ne pomeni, da ne morejo biti več izpolnjeni pogoji iz sodbe Cilfit in drugi (283/81, EU:C:1982:335), tako da bi lahko sodišče zadnje stopnje odločilo, da ne bo predložilo vprašanja Sodišču in bo samo v okviru lastne odgovornosti razsodilo o vprašanju, ki se

postavlja pred njim – je treba ugotoviti, da taka okoliščina nacionalnemu vrhovnemu sodišču prav tako ne nalaga vprašanja na odgovor Sodišča na predhodno vprašanje, ki ga je postavilo nižjestopenjsko sodišče.

62 Poleg tega je ta ugotovitev potrjena s sodno prakso Sodišča, v skladu s katero člen 267 PDEU ne nasprotuje temu, da za odločitve sodišča, zoper odločitve katerega so po nacionalnem pravu mogoča pravna sredstva in ki je predložilo zadevo v odločanje Sodišču, še naprej veljajo običajna pravna sredstva, ki so določena z nacionalnim pravom in s katerimi je sodišču višje stopnje omogočeno, da samo reši spor, ki je bil predmet postopka za sprejetje predhodne odločbe, in tako prevzame odgovornost za zagotovitev spoštovanja prava Unije (glej v tem smislu sklep *Nationale Loterij*, C-525/06, EU:C:2009:179, točke od 6 do 8).

63 Glede na navedeno je treba na prvo vprašanje v zadevi C-197/14 odgovoriti, da je treba člen 267, tretji odstavek, PDEU razlagati tako, da nacionalnemu sodišču, kot je predložitveno sodišče, zoper odločitve katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, ni treba Sodišču predložiti vprašanja za predhodno odločanje zgolj zato, ker je nižjestopenjsko nacionalno sodišče v zadevi, ki je podobna tej, ki jo obravnava, in se nanaša na popolnoma enako problematiko, Sodišču postavilo vprašanje za predhodno odločanje, niti mu ni treba poiskati na odgovor na to vprašanje.

Stroški

64 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloži o stroških. Stroški za predložitev stališča Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. Člen 7(2)(a) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske članice, ki se gibljejo v Skupnosti ter člene od 10c do 11a, 12a in 12b Uredbe Sveta (EGS) št. 574/72 z dne 21. marca 1972 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe (EGS) št. 1408/71, kakor sta bili spremenjeni in posodobljeni z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 ter spremenjeni z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 647/2005 z dne 13. aprila 2005, je treba razlagati tako, da obrazec, ki ga izda pristojni nosilec države članice v obliki obrazca E 101 za potrditev, da za delavca velja zakonodaja o socialni varnosti te države članice, pri čemer pa ta delavec spada v okvir Sporazuma o socialni varnosti za članarje na Renu, ki ga je sprejela Medvladna konferenca za spremembo sporazuma z dne 13. februarja 1961 o socialni varnosti za članarje na Renu in je bil podpisan v Ženevi 30. novembra 1979, ne zavezuje nosilcev drugih držav članic. Glede tega ni upoštevno dejstvo, da nosilec izdajatelj ni imel namena izdati pravi obrazec E 101, ampak je iz administrativnih razlogov uporabil standardni obrazec za to potrdilo.

2. Člen 267, tretji odstavek, PDEU je treba razlagati tako, da nacionalnemu sodišču, kot je predložitveno sodišče, zoper odločitve katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, ni treba Sodišču Evropske unije predložiti vprašanja za predhodno odločanje zgolj zato, ker je nižjestopenjsko nacionalno sodišče v zadevi, ki je podobna tej, ki jo obravnava, in se nanaša na popolnoma enako problematiko, Sodišču Evropske unije postavilo vprašanje za predhodno odločanje, niti mu ni treba poiskati na odgovor na to vprašanje.

Podpisi

1 Jezik postopka: nizozemščina.